

صداوسیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

رصد توصیه‌های رهبر معظم انقلاب در سال

«تولید؛ پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها» (۳۷)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: وفایی نژاد

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۲	**مقدمه
۴	پشتیبانی ها
۴	۱- اعطای مشوق های تولیدی ، قانونی و سرمایه گذاری
۴	۲- برنامه جامع اقتصادی و هماهنگی بین بخشی
۵	مانع زدایی ها
۵	۱- مشکلات محیط کسب و کار
۵	۲- مدیریت واردات و صادرات (نظام گمرکی)
۷	۳- قاچاق کالا

مقام معظم رهبری، سال ۱۴۰۰ را سال «تولید؛ پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها» نامگذاری و تاکید کردند: شعار انقلابی جهش تولید امسال باید با حمایت همه‌جانبه و رفع موانع، کامل محقق شود.

بیش از یک دهه است که معظم له با انتخاب موضوعات اقتصادی با عنوان شعار سال به خصوص در چندین سال گذشته با تأکید بر حمایت از تولید داخل، مصرف کالای ایرانی، رونق تولید و جهش تولید بر اهمیت مسئله اقتصاد تاکید موکد داشته اند. شعارهایی که هر کدام کلیدواژه‌ی رهایی از وابستگی و استقلال می‌باشد و با عملیاتی کردن آنها می‌توان به خودکفایی، رفع وابستگی و بی اثر کردن اثرات تحریم‌های ظالمانه آمریکا دست یافت.

اما دلیل موکد رهبر انقلاب در نام گذاری سال ۱۴۰۰؛ برآورده نشدن انتظارات ایشان از نتایج سال جهش تولید و مشهود نبودن دستاوردهای این شعار بر گشایش زندگی و معیشت مردم کشورمان بوده است. هرچند که به فرموده ایشان، کارهای بسیار خوبی در سال گذشته، به‌رغم شرایط بحرانی (تحریم‌های ظالمانه و بیماری کرونا)، به انجام رسیده است. به گونه ای که ایشان در تایید و اهمیت موضوع شعار سال؛ در بیانات نوروزیشان می‌فرمایند:

... بر اساس گزارش‌های متعدد مردمی و دولتی، جهش تولید تا حد قابل قبولی در بخش‌هایی از کشور تحقق یافت... البته این میزان جهش در حد انتظار نیست چراکه با وجود تحقق در کارهای زیربنایی و سازندگی، نتیجه آن در اقتصاد عمومی و معیشت مردم مشهود و محسوس نشد، در حالی که انتظار بود جهش تولید گشایشی در زندگی مردم به‌وجود آورد... ضعف‌های قانونی و واردات رقیب خارجی محصولی که در داخل با همت جوانان در حال تولید است، و یا قاچاق آن از طریق دست‌های خیانتکار، مانع تولید است و موجب شکست خوردن آن می‌شود...

همچنین معظم له در تبیین شعار به موانع متعددی از جمله قاچاق، واردات بی رويه، دلالی و ... همچنین عدم حمایت های لازم و جامع از تولید داخلی، شرکت های تولید کننده دانش و مهمتر از همه استفاده نکردن از مزیت ها و ظرفیت های کشور مانند: نیروی کار جوان، موقعیت استراتژیک کشور در منطقه، دسترسی به کریدورهای اصلی عبور و مرور کشورهای پرجمعیت و بزرگ جهان و... اشاره داشته و این مشکلات را مانع توسعه اقتصاد کشور دانستند. ایشان، داشتن برنامه جامع، مدیریت قوی و ضدفساد را امری ضروری دانسته و در این برهه نیز به همگرایی تمامی نهادهای حکومتی و مشارکت مردم در بستر سازمان های مردم نهاد؛ برای یاری رساندن به اقتصاد کشور تاکید فرموده اند.

به اذعان بسیاری از کارشناسان چالش ها و گره های اصلی اقتصادی کشور عبارتند از: «رکود»، «بیکاری»، «نقدینگی های سرگردان» و «چالش ها و موانع کسب و کار».

بر همین اساس، راهکار باز کردن این گره ها نیز در تقویت و حمایت همه جانبه از تولید ملی نهفته است که چگونگی و الزامات این راهکار نیز در بیانات رهبر معظم انقلاب به درستی آورده شده است.

در این میان، گروه اقتصاد اداره پژوهش های خبری معاونت سیاسی، در راستای رسالت رسانه ای خود تلاش دارد با رصد اقدامات مسئولان و راهکارهای کارشناسان، در قالب گزارش های هفتگی در ۲ شاخص و زیرشاخص های آنها؛ که مستخرج از بیانات رهبر معظم انقلاب در سال ۱۴۰۰ است، مخاطبان را در جریان مهمترین فعالیت ها و نیازهای تحقق شعار سال قرار دهد.

دو محور اساسی در شعار سال برای حمایت از تولید داخلی عبارتند از:

۱- پشتیبانی ها

۲- مانع زدایی ها

این دو شاخص الزاماتی دارند که در شکل ذیل آورده شده است:

پشتیبانی ها

۱- اعطای مشوق های تولیدی ، قانونی و سرمایه گذاری

تعاونی ها با ایجاد شبکه و حلقه های زنجیره ای در حوزه های مختلف و جلب مشارکت های اجتماعی، ظرفیت بهبود فضای کسب و کار و توسعه تولید و اشتغال را دارا هستند. دولت سیزدهم نگاه ویژه ای به بخش تعاون داشته است آغازین روزهای این دولت همراه با افتتاح همزمان ۲۶۸ طرح تعاونی در سراسر کشور با مشارکت ۱۴ هزار و ۳۴۹ عضو، سرمایه گذاری بالغ بر سه هزار و ۳۸۷ میلیارد تومانی و ایجاد اشتغال برای هفت هزار نفر بود. همچنین افتتاح همزمان چهار مرکز نوآوری و توسعه تعاون ایران (متنا) در استان های خوزستان، سمنان و سیستان و بلوچستان و گیلان با زیر بنای ۲ هزار و ۹۸۰ مترمربع، ظرفیت ۴۳ واحد نوآوری مستقر و اشتغال زایی ۲۵ نفر که به افزایش تعداد مراکز فعال نوآوری و توسعه تعاون ایران به ۲۴ استان منجر شد که از جمله مهمترین اقدامات معاونت امور تعاون این وزارتخانه در دولت سیزدهم محسوب می شود. همچنین اجرایی کردن طرح اشتغال تعاون، گسترش مراکز توسعه و نوآوری تعاون و ایجاد کلینیک های مشاوره و توانمند سازی تعاونی ها، توسعه تعاونی های محوری از قبیل دانش بنیان، جوانان، زنان و تامین نیاز تولیدکنندگان و مشاغل، اجرایی کردن تفاهم نامه اعتباری سه جانبه با بانک توسعه تعاون و صندوق ضمانت تعاون، توسعه سامانه جامع و هوشمند بخش تعاونی کشور، ارتقای کیفیت و بهره وری، توسعه بازار و برند سازی در بخش تعاون، احیای مشوق ها و حمایت قانونی از فعالیت تعاونی ها از برنامه های آینده وزارت تعاون اعلام شده است. ایرنا ۱۴۰۰/۱۰/۰۴ - گزارش ایرنا

تسهیلات پرداختی بانک ها طی هشت ماهه سال ۱۴۰۰ به بخش های اقتصادی مبلغ ۱۷ هزار و ۲۷۴ هزار میلیارد ریال است که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل معادل ۵۹,۲ درصد افزایش داشته است سهم تسهیلات پرداختی در قالب سرمایه در گردش در تمامی بخش های اقتصادی طی هشت ماهه سال جاری مبلغ ۱۱ هزار و ۴۸۱ هزار میلیارد ریال (۱۱,۴۸۱,۴ هزار میلیارد ریال) معادل ۶۶,۵ درصد کل تسهیلات پرداختی است. سهم تسهیلات پرداختی بابت تأمین سرمایه در گردش بخش صنعت و معدن در هشت ماهه سال جاری معادل ۴ هزار و ۶۹ هزار میلیارد ریال (۴,۰۶۹,۳ هزار میلیارد ریال) بوده است که حاکی از تخصیص ۳۵,۴ درصد از منابع تخصیص یافته به سرمایه در گردش تمام بخش های اقتصادی (مبلغ ۱۱,۴۸۱,۴ هزار میلیارد ریال) است. ایرنا ۱۴۰۰/۱۰/۰۴ - گزارش ایرنا

۲- برنامه جامع اقتصادی و هماهنگی بین بخشی

اجرای قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده منجر به شفاف شدن اقتصاد و افزایش کارایی و اثربخشی نظام مالیاتی می شود. قانون مالیات بر ارزش افزوده یکی از قوانین مترقی نظام مالیاتی است و با اجرای آزمایشی این قانون از سال ۱۳۸۷ و دائمی شدن آن از ۱۳ دی ماه سال جاری، یکی از برنامه های مهم تحول نظام مالیاتی به سرانجام می رسد از جمله مزایای این قانون می توان به شفافیت مبادلات اقتصادی در کشور، حمایت از بخش های تولید و سرمایه گذاری، ساماندهی معافیت های مالیاتی، اصلاح فرآیند دادرسی مالیاتی، کمک به توسعه شهرها و روستاها، رفع برخی ایرادات قانون قبلی به ویژه در زمینه تسهیل فرآیند انتقال بار مالی به مصرف کننده نهایی و در نهایت افزایش کارایی و اثربخشی نظام مالیاتی و کاهش فرار مالیاتی اشاره کرد. با توجه به عدم راه اندازی سامانه مودیان در تاریخ ۱۳ دی ماه امسال، تا زمانی که این سامانه راه اندازی شود، فقط اشخاص مشمول موضوع فراخوان های هشت گانه (اختیار حاصله از ماده ۱۸ قانون مصوب ۱۳۸۷) مکلف به انجام تکالیف قانونی، از جمله ارائه اظهارنامه مالیاتی و پرداخت مالیات و عوارض ارزش افزوده حداکثر ۱۵ روز پس از پایان هر دوره مالیاتی خواهند بود. سایر موارد از جمله تعاریف، تاریخ تعلق، ماخذ، نرخ، معافیت ها، استرداد، مالیات کالاهای خاص، مالیات و عوارض خاص، جرائم، چگونگی تخصیص، انتقال و توزیع مالیات و عوارض، رفع اختلاف و دادرسی مالیاتی تابع قانون جدید است. روزنامه ابرار اقتصادی ۱۴۰۰/۱۰/۰۷ - داود منظور، رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

مانع زدایی ها

۱- مشکلات محیط کسب و کار

شرکت بیمه ای تعاون ۱۰۰ میلیارد تومان خسارت به واحدهای صنفی و کسب و کارهای صنایع کوچک و متوسط تعطیل شده بر اثر بحران کرونا پرداخت کرد. این مبلغ در قالب بیمه توقف کسب و کار به سه هزار واحد صنفی در کشور پرداخت شده است. معیار اصلی در بیمه تعاون، توسعه کسب و کار و سودآوری است، نباید بیمه وارد ضرر و زیان شود چون نتایج آن به مردم و بیمه گذار بر می گردد. برای ارتقای رضایت خسارت گیرندگان بیمه تعاون مرکز سنجش ویژه رضایت خسارت گیرندگان راه اندازی شده و این مرکز مکلف است تا زمانی که رضایت کامل بیمه گذاری که خسارت دریافت کرده را اخذ نکرده است پی گیر جلب رضایت وی شود و این مرکز در بیمه های دیگر وجود ندارد. ثبت نام بیمه به صورت آنلاین تنها ۲ درصد است و باقی این سهم، به شیوه گذشته و به صورت حضوری توسط نمایندگان بیمه ها انجام می شود و در واقع ترجیح اصلی بیمه گذاران همان روش رایج است طوری که بر اساس پیش بینی های انجام شده حداکثر افزایش ثبت نام بیمه به صورت آنلاین به پنج درصد خواهد رسید. روزنامه ابرار اقتصادی ۱۴۰۰/۱۰/۰۶ - یونس مظلومی، مدیرعامل بیمه تعاون

۲- مدیریت واردات و صادرات (نظام گمرکی)

در آینده ای نزدیک خطوط منظم دریایی به ۱۰ خط افزایش می یابد که به رشد مبادلات تجاری ایران با کشورهای حوزه دریای خزر کمک می کند و هم هزینه حمل کاهش می یابد. با توجه به اهمیت حمل و نقل دریایی به خصوص دریای خزر، ایران تمهیدات ویژه ای را برای توسعه صادرات غیرنفتی در حوزه کشورهای اوراسیا در نظر گرفته است و یکی از راهکارها - ای افزایش - صادرات غیرنفتی - سی، رف - ع مش - کلات من - موط به حمل و نقل صادراتی صادرکنندگان است. خطوط منظم دریایی کمک می کند که صادرکننده متوجه شود چه زمانی کالایش صادر می شود. با توجه به اینکه یک سری از کالاها فسادپذیر هستند، وقتی به عنوان مثال اعلام می کنیم ۵ آبان کشتی شروع به حرکت می کند، باید ۵ آبان حرکت کند نه اینکه کشتیرانی اعلام کند بار تکمیل نشده است و باید دو سه روز صبر کنید، چراکه در این صورت اگر کالای فاسد شدنی در بارها موجود باشد، فاسد می شود. تأکید داریم که خطوط منظم باشد و بخشی از هزینه حمل برای صادرکنندگان به صورت یارانه ای محاسبه می شود. در واقع صادرکنندگانی که از این مسیرها استفاده می کنند از یارانه حمل استفاده می کنند و این یارانه حمل به صورت تخفیفی است که کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران آن را تقبل کرده است. روزنامه عصر اقتصاد ۱۴۰۰/۱۰/۰۵ - احسان قمری، مدیرکل دفتر توسعه خدمات بازرگانی سازمان توسعه تجارت ایران

برنامه ما تولید ۱,۶ میلیون د سنگاه خودرو در سال آینده است که در سال ۱۴۰۴ به سه میلیون د سنگاه افزایش خواهد یافت و باید ۳۰ درصد آن معادل حدود یک میلیون دستگاه تا آن زمان، روانه بازارهای صادراتی شود. سایت‌ها و خطوط تولیدی در سنگال، جمهوری آذربایجان، سوریه و عراق داریم که یک به یک در حال فعال‌سازی و توسعه هستند و می‌تواند به نوعی صادرات محصولات فناورانه باشد. از ابتدای حضور در وزارت صنعت، معدن و تجارت در دولت سیزدهم، موضوع صادرات ۳۰ درصد از خودروهای تولیدی را در افق ۱۴۰۴ مطرح کردم که در این زمینه، راه‌اندازی و توسعه خطوط تولید خودرو در خارج از کشور یکی از الزامات و راهکارها است. هفته گذشته خط تولید مربوط به ایران خودرو در سنگال که مدتی تعطیل شده بود، مجدد فعال شد. به جای صادرات خودروی کامل که ممکن است با برخی موانع تعرفه‌ای محدود شود، می‌توانیم قطعات خودرو به کشورهای نظیر سوریه، عراق، سنگال و جمهوری آذربایجان بفرستیم که موانع تعرفه‌ای نداشته یا کمتر این مشکلات را دارد. همچنین خودروهای تولید شده می‌تواند در اتحادیه‌هایی که کشورهای یاد شده عضو آنها هستند به فروش برسد و مزیت رقابتی در آن کشورها داشته باشیم. ایرنا ۱۴۰۰/۰۵/۰۵ - سیدرضا فاطمی‌امین، وزیر صنعت، معدن و تجارت

کارگروه شرکت‌های مدیریت صادرات در اتاق بازرگانی اصفهان ایجاد شد. نخستین جلسه کارگروه شرکت‌های مدیریت صادرات (EMC) ذیل کمیسیون تجارت، خدمات و ارتباطات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان به آسیب‌شناسی موانع رجوع شرکت‌های تولیدی به شرکت‌های مدیریت صادرات و راهکارهای فرهنگ‌سازی استفاده از ظرفیت این شرکت‌ها اختصاص یافت. با توجه به ضرورت تقویت شرکت‌های مدیریت صادرات نهاد‌های سیاست‌گذار در تلاش برای حمایت و مانع‌زدایی از فعالیت این شرکت‌ها هستند. در ادامه جلسه مدیران عامل شرکت‌های مدیریت صادرات استان اصفهان عدم معرفی مناسب شرکت‌های مدیریت صادرات به فعالان اقتصادی، عدم آگاهی تولیدکنندگان از خدمات این شرکت‌ها، عدم اعتماد کافی به شرکت‌های مدیریت صادرات، نوع قرارداد این شرکت‌ها، عدم شفافیت اطلاعات مالی برخی از شرکت‌های تولیدی، عدم تعریف الگوی درآمدی درست برای شرکت‌های مدیریت صادرات، نبود تنوع در بازار صادراتی کشور و صادرات تک محصولی، نبود بانک اطلاعاتی جامع از شرکت‌های تولیدی کوچک و متوسط، نداشتن شناخت کافی دستگاه‌های اجرایی دولتی از شرکت‌های مدیریت صادرات، مشکلات مربوط به تعهدات بازگشت ارزش حاصل از صادرات را از موانع رشد شرکت‌های مدیریت صادرات عنوان کردند در این کارگروه همچنین ضمن تاکید بر ضرورت ایجاد تنوع در بازارهای صادراتی کشور از طریق مشارکت و همکاری تولیدکنندگان با شرکت‌های مدیریت صادرات، بر نقش سازنده و مهم حاکمیت برای ایجاد مزیت رقابتی بین شرکت‌های مدیریت صادرات و تخصصی‌تر شدن آنها تاکید شد. روزنامه اقتصاد پویا ۱۴۰۰/۱۰/۰۶ - گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی اصفهان

از ابتدای سال جاری تا پایان آذر ماه ۱۲۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تن کالا به ارزش ۷۲ میلیارد و یکصد میلیون دلار بین ایران و سایر کشورها مبادله شد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از حیث وزن ۱۱ درصد و از لحاظ ارزش ۳۸ درصد در صدر نشان می‌دهد که در صورت ادامه روند تجارت کنونی تجارت خارجی کشورمان تا پایان سال به ۹۸ میلیارد دلار خواهد رسید. از کل تجارت صورت گرفته در مدت مذکور ۹۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تن آن به ارزش ۳۵ میلیارد و یکصد میلیون دلار به صادرات اختصاص دارد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر وزن ۸ درصد و از لحاظ ارزش ۴۰ درصد افزایش داشته است که این میزان از کل صادرات یکساله سال ۹۹ بیشتر شده است که انتظار داریم به حفظ روند صادرات، این میزان تا پایان سال به ۴۷ میلیارد دلار برسد. رشد صادرات غیرنفتی در شرایط تحریمی و وجود محدودیت‌های اقتصادی، حاصل تلاش و همت همه دست‌اندرکاران حوزه تجارت خارجی، به ویژه فعالان اقتصادی است و انتظار می‌رود با رفع مشکلات و تنگناهای موجود، شاهد بهبود وضعیت تجارت در آینده باشیم. محصولات پتروشیمی با ۴۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تن به ارزش ۱۴ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار مهمترین کالاهای صادراتی ایران در ۹ ماهه سال جاری بوده که ۴۶ درصد از وزن و ۴۲ درصد از ارزش کل صادرات را به خود اختصاص داده است و رشد ۴۰ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل تجربه کرده است. از مجموع کالای وارداتی به کشور در مدت یاد شده ۲۳ میلیون و یکصد هزار تن آن به ارزش ۱۲ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار را کالاهای اساسی تشکیل می‌دهد که ۳۲ درصد در وزن و ۶۱ درصد در ارزش رشد داشته است. ایلنا ۱۴۰۰/۱۰/۰۷ - علیرضا مقدسی، سرپرست گمرک جمهوری اسلامی ایران

۳- قاچاق کالا

طرح برخورد با عرضه‌کنندگان کالای قاچاق به زودی اجرایی خواهد شد قرار است که در چهار گروه کالایی پوشاک، دخانیات، لوازم خانگی و دارو با قاچاق کالا در سطح عرضه برخورد شود. موضوع برخورد با قاچاق کالا در سطح خرده‌فروشی و جلوگیری از عرضه آن در سطح مغازه‌ها و انبارهای تجاری، قرار است وارد فاز جدیدی شود. به همین مناسبت، کمیسیون برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز استان فارس در ۶ دی‌ماه همایشی با حضور استاندار فارس، مسئولان دستگاه‌های ذیصلاح در حوزه مبارزه با قاچاق کالا و همچنین اعضای اتحادیه‌ها و اصناف گروه‌های کالایی برگزار کرده است. طبق اعلام ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، بسیاری از کالاهای وارداتی و تولیدی بر اساس شناسه و کد رهگیری مورد ارزیابی قرار گرفته و اگر کالایی چنین شناسه‌ای نداشته باشد، قاچاق محسوب و جمع‌آوری خواهد شد. در جلسه اخیر کمیسیون مبارزه با قاچاق کالا در استان فارس، مقابله با چهار گروه کالایی قاچاق مورد تأکید قرار گرفت. این کالاها شامل گروه کالایی پوشاک، دخانیات، لوازم خانگی و کالاهای سلامت محور است. تسنیم ۱۴۰۰/۱۰/۰۷ - سید احمد احمدی‌زاده، دبیر کمیسیون برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز استان فارس